

1991-2016
25
LETA
NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ PAMÁTKA - CHRÁNĚNÁ KRAJINOVÁ ÚSTŘEŽ
ŠUMAVA

Šumavská řeka
Autor: MVDr. Pavel Procházka

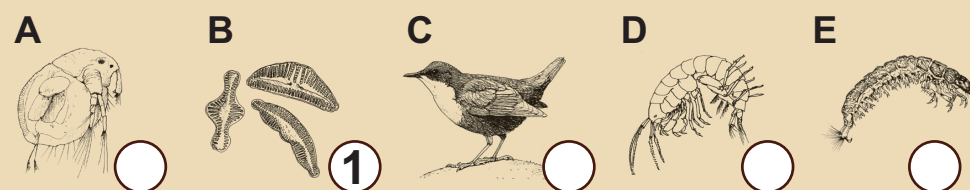

Život šumavských řek...

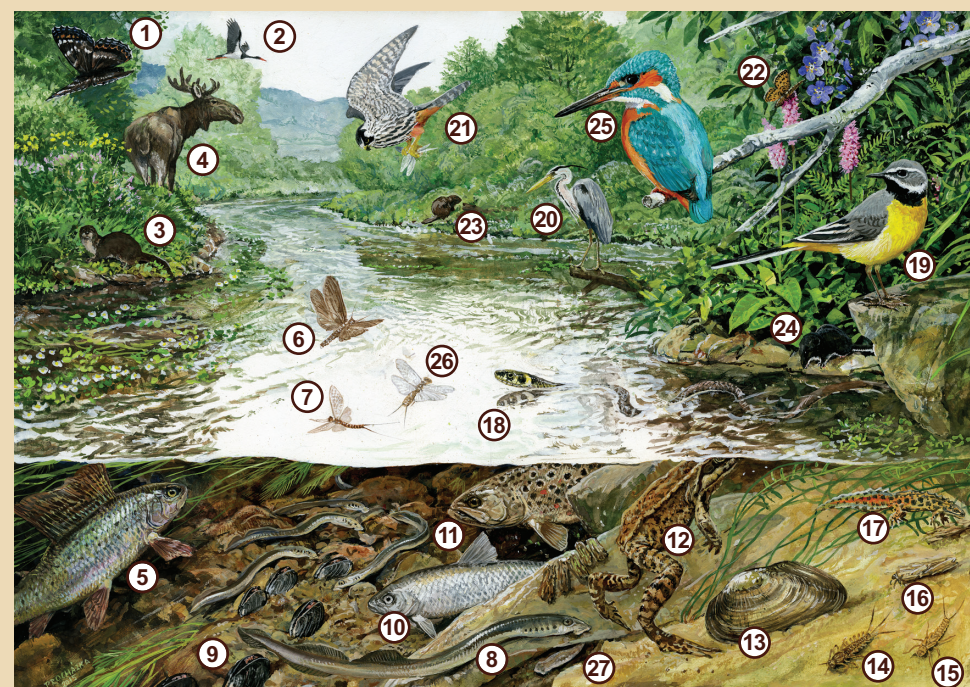

Ahoj děti, nechcete si se mnou hrát třeba na schovávanou? Ukryl jsem se v barevném plácatu, abych vám mohl představit své kamarády a spolubydlící „od vody“. A vy zkuste uhodnout mé jméno. Jste pro? Výborně, začínáme. Na jaře jsou šumavské řeky plné života. „Pod hladinou nad hladinou nikdo nesmí stát, nebo nebudu hrát,“ zavolala vydra říční a vrhla se do proudu. V tu chvíli ale její hra skončila a začal boj o život. Vydra se potřebovala pořádně najíst, a tak před ní nebyl nikdo v bezpečí. Když si k obědu ulovila pstruha potočního, jelcovi proudníkovi a lipanovi podhorskému se trochu ulevilo. Ale jen na chvíli, protože vydra dokáže denně sníst až 1 kilogram potravy. O tom, že ještě nemají vyhráno, věděli své i mihule potoční, perlorodky a škeble říční, ale i obojživelníci. Však i vy víte, že vydra nejí jen ryby a jeden pstroužek jí k obědu nestačí. Ono to u vody není jednoduché. Než byste řekli švec, už tam byla užovka obojková, která slídila po něčem na zub. „Takový čolek obecný nebo skokan hnědý by nebyli k obědu vůbec marní. Já musím být rychlá a opatrná, abych dřív neskončila někomu v žaludku,“ pomyslela si užovka, která na břehu zahlédla volavku popelavou a čápa černého. I ostříž lesní, který právě ulovil šídlo, vypadal nebezpečně. „To jsou mi starosti...“ pomyslel si los evropský, který přišel k řece uhasit žízeň. „Máte pravdu, ale pozor! Padá!“ zakřičel na poslední chvíli bobr evropský, který svými zuby právě pokácel vzrostlou vrbu, jen to zuchlo. „Neumíte myslet na něco jiného?“ postěžovaly si i jepice obecné, které na jídlo neměly ani pomyslení. Jejich dospělý život trvá jen několik hodin, právě jen tak dlouho, aby stihly dát život nové generaci. On to hmyz, nad hladinou i pod hladinou, vůbec nemá lehké. Perletovec mokřadní, bělopásek topolový, dospělci ale i larvy chrostíků a pošvatek musejí být neustále na pozoru, aby neskončili v žaludcích konipase horského, rejsece vodního, ryb a obojživelníků. Dozvěděl jsem se to od ploštěnky potoční, která to všechno pozorovala přitisknutá ke kameni. Je to prostě věčný boj o přežití. Ale teď už mě, prosím, omluvte. I já, pravý drahokam šumavských řek, jsem dostal hlad. Potravní řetězec nepočká...

1. úkol: Pokračujte v číslování a doplňte potravní řetězec.

2. úkol: Na obrázku najděte živočichy, o kterých byla řeč v textu a pojmenujte je. Zkuste napsat svůj vlastní příběh „od vody“ odehrávající se v šumavském národním parku. Vaše příběhy, které nám zašlete, odměníme.

Drahokam šumavských řek

Ledňáček říční

Milé děti, povedlo se vám zjistit, jak se jmenuji? Ano, jsem opravdu ledňáček říční. Jsem pták, který patří do řádu srostloprstých. Mám totiž dva přední prsty srostlé, ale mně to nevadí, alespoň se mi dobře sedí na větvičkách. Stejně mi na nožky málokdo kouká. Mou největší ozdobou je mé nádherně barevné peří, podle kterého mě pozná i malé dítě. A co je na mém ptačím druhu ještě zajímavého? Třeba to, že si nestavím hnízdo ve větvích jako mnozí jiní ptáci. Já a moje samička si hloubíme až 1 m dlouhé hnízdní nory v březích řek a potoků. Možná si myslíte, že i ledňáččí vajíčka mají krásně barevnou skořápku. Ale to je omyl. Naopak jsou čistě bílá a příroda je neopatřila žádným ochranným zbarvením. Byla by to marná práce, však do našich nor není vidět. Ale poradím vám, jak je možné moje hnízdo vystopovat. Přiznám se, že to není moc dobrá vizitka, ale vám to svěřím. Až ke mně půjdete na návštěvu, řiďte se čichem. Svou hnízdní noru totiž zásadně neuklízím ani já ani moje partnerka, a tak naši adresu bezpečně poznáte podle zápachu, který se od nás line. Ale co to vidím, pod hladinou se prohání houf malých rybek a já na ně dostal velikánskou chuť. Tak hurá na lov! Ona to není žádná legrace ulovit takovou malou mrštnou ryбку, však jen jeden z deseti pokusů je úspěšný. Ale co, kdo si počká ten se dočká, třeba i rybičky v bříšku. Tak se tady mějte hezky a až budete na procházce u vody, mějte oči na stopkách, při troše štěstí se jistě v přírodě potkáme.

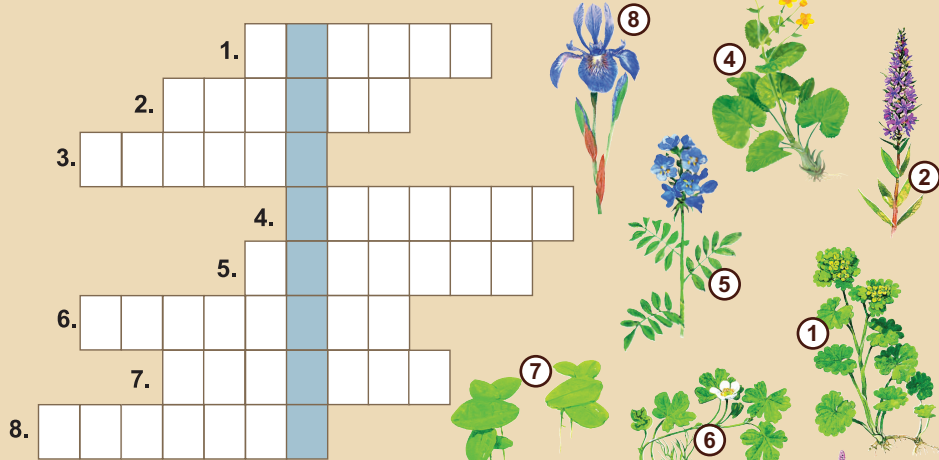
3. úkol: Z perlového náhrdelníku vyluštěte jména šumavských řek a vysvětlete, jak takové perly vznikají.

Popiš vznik perly:

4. úkol: Doplňte podle čísel rodové názvy rostlin, které rostou u vody. Vyluštěte tak tajenku a zároveň dokončíte rým.

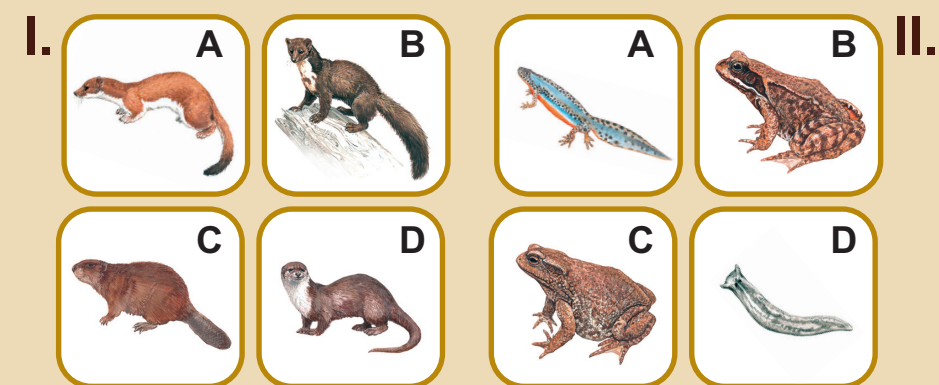

Chceš-li mámě dělat doma binec, přines domů

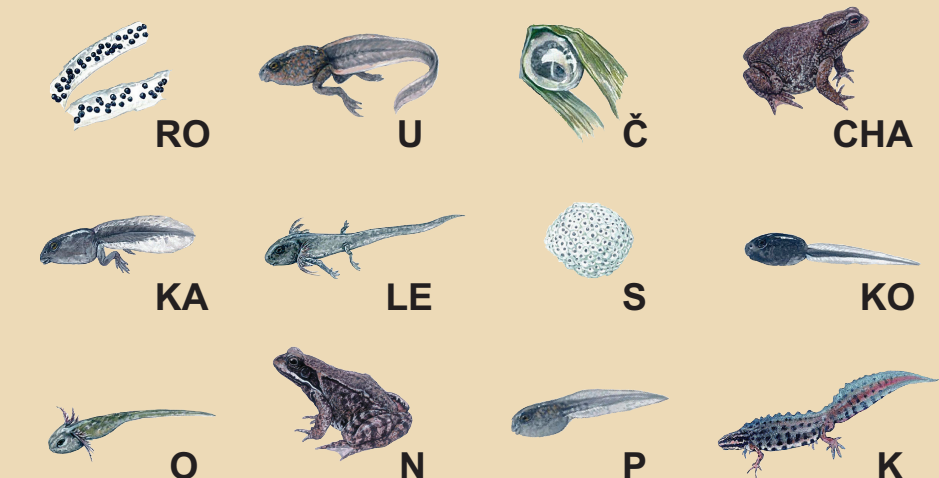
NÁPOVĚDA ...
obrázek rostliny z tajenky

5. úkol: Rozhodněte, kdo a proč do čtveřice obrázků nepatří.

6. úkol: Spojte jednotlivá vývojová stadia našich obojživelníků a zjistěte jejich jména.

Správná řešení: ÚKOL 1: 1) B roznůky, 2) perločka, 3) bleskovec, 4) chrostík, larva, 5) skorec vodní, 6) chrostík, larva, 7) jepice potoční, 8) mihule potoční, 9) perlorodka říční, 10) jelcovec, 11) pstruh potoční, 12) skokan hnědý, 13) škeble říční, 14) larva jepice, 15) larva pošvatky, 16) larva chrostíka, 17) čolek obecný, 18) užovka obojková, 19) konipas horský, 20) volavka popelavá, 21) ostříž lesní, 22) perletovec mokřadní, 23) bobr evropský, 24) lesňáček říční, 25) ledňáček říční, 26) pošvatek, 27) ploštěnka zřek. Písku perlet: ÚKOL 2: 4: 1) mokyšs střávalový, 2) kyprej vrba, 3) rémo had kořen, 4) bárouch balerini, 5) jimce modrá, 6) lukáček vzpívavý, 7) okereček menší, 8) kosatek sibiřský, 9) kosatek sibiřský, 10) kosatek sibiřský, 11) kosatek sibiřský, 12) kosatek sibiřský, 13) kosatek sibiřský, 14) kosatek sibiřský, 15) kosatek sibiřský, 16) kosatek sibiřský, 17) kosatek sibiřský, 18) kosatek sibiřský, 19) kosatek sibiřský, 20) kosatek sibiřský, 21) kosatek sibiřský, 22) kosatek sibiřský, 23) kosatek sibiřský, 24) kosatek sibiřský, 25) kosatek sibiřský, 26) kosatek sibiřský, 27) kosatek sibiřský, 28) kosatek sibiřský, 29) kosatek sibiřský, 30) kosatek sibiřský, 31) kosatek sibiřský, 32) kosatek sibiřský, 33) kosatek sibiřský, 34) kosatek sibiřský, 35) kosatek sibiřský, 36) kosatek sibiřský, 37) kosatek sibiřský, 38) kosatek sibiřský, 39) kosatek sibiřský, 40) kosatek sibiřský, 41) kosatek sibiřský, 42) kosatek sibiřský, 43) kosatek sibiřský, 44) kosatek sibiřský, 45) kosatek sibiřský, 46) kosatek sibiřský, 47) kosatek sibiřský, 48) kosatek sibiřský, 49) kosatek sibiřský, 50) kosatek sibiřský, 51) kosatek sibiřský, 52) kosatek sibiřský, 53) kosatek sibiřský, 54) kosatek sibiřský, 55) kosatek sibiřský, 56) kosatek sibiřský, 57) kosatek sibiřský, 58) kosatek sibiřský, 59) kosatek sibiřský, 60) kosatek sibiřský, 61) kosatek sibiřský, 62) kosatek sibiřský, 63) kosatek sibiřský, 64) kosatek sibiřský, 65) kosatek sibiřský, 66) kosatek sibiřský, 67) kosatek sibiřský, 68) kosatek sibiřský, 69) kosatek sibiřský, 70) kosatek sibiřský, 71) kosatek sibiřský, 72) kosatek sibiřský, 73) kosatek sibiřský, 74) kosatek sibiřský, 75) kosatek sibiřský, 76) kosatek sibiřský, 77) kosatek sibiřský, 78) kosatek sibiřský, 79) kosatek sibiřský, 80) kosatek sibiřský, 81) kosatek sibiřský, 82) kosatek sibiřský, 83) kosatek sibiřský, 84) kosatek sibiřský, 85) kosatek sibiřský, 86) kosatek sibiřský, 87) kosatek sibiřský, 88) kosatek sibiřský, 89) kosatek sibiřský, 90) kosatek sibiřský, 91) kosatek sibiřský, 92) kosatek sibiřský, 93) kosatek sibiřský, 94) kosatek sibiřský, 95) kosatek sibiřský, 96) kosatek sibiřský, 97) kosatek sibiřský, 98) kosatek sibiřský, 99) kosatek sibiřský, 100) kosatek sibiřský. Fotografie: Mgr. Ivan Lukáš, Redaktor: Ing. Veronika Týřová, Jazykové korektury: Ing. Miroslava Michňová, Šařba, zám: Mgr. Václav Hrabá.